

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2022 m. birželio 14 d.
(OR. en)

9728/22

Tarpinstitucinė byla:
2022/0181 (NLE)

ECOFIN 534
CADREFIN 95
UEM 139
FIN 594

TEISĖS AKTAI IR KITI DOKUMENTAI

Dalykas: TARYBOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS dėl Lenkijos ekonomikos
gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įvertinimo patvirtinimo

TARYBOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS

... m. ... d.

dėl Lenkijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įvertinimo patvirtinimo

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2021 m. vasario 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė¹, ypač į jo 20 straipsnį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

¹ OL L 57, 2021 2 18, p. 17.

kadangi:

- (1) COVID-19 pandemijos sukelta krizė sutrikdė Lenkijos ekonomiką. 2019 m. Lenkijos vienam gyventojui tenkantis bendrasis vidaus produktas (BVP) buvo 44,3 % Sąjungos vidurkio. 2020 m. Lenkijos realusis BVP sumažėjo 2,2 %, o 2020–2021 m. jis iš viso padidėjo 3,6 %. Tarp vidutinio laikotarpio ekonominės veiklos rezultatus ilgai veikiančių veiksnių – mažas privačiųjų investicijų ir inovacijų lygis, didelis darbo jėgos ir įgūdžių trūkumas ekonomikoje ir nenuspėjama, apsunkinanti reglamentavimo aplinka;

- (2) 2019 m. liepos 9 d. ir 2020 m. liepos 20 d. per Europos semestrą Taryba Lenkijai pateikė rekomendacijų. Konkrečiai Taryba rekomendavo, kad Lenkijai imtųsi visų būtinų priemonių, kad būtų veiksmingai kovojama su COVID-19 pandemijos poveikiu ekonomikai, kartu užtikrinant vidutinio laikotarpio fiskalinį tvarumą; didinti viešųjų išlaidų veiksmingumą bei didinti sveikatos sistemos atsparumą, prieinamumą ir veiksmingumą. Taryba taip pat rekomendavo, kad Lenkija imtųsi veiksmų užtikrinant būsimų pensijų išmokų adekvatumą ir pensijų sistemos tvarumą; skatinant dalyvavimą darbo rinkoje pagerinant galimybes gauti vaiko priežiūros ir ilgalaikės priežiūros paslaugas; pašalinant likusias kliūtis, kylančias pastovesnio pobūdžio darbui, gerinant lankstaus ir sutrumpinto darbo laiko tvarką; geriau nukreipiant socialines išmokas; skatinant kokybišką švietimą ir įgūdžius, visų pirma pasitelkiant suaugusiųjų mokymąsi; gerinant skaitmeninius įgūdžius ir toliau skatinant skaitmeninę transformaciją. Be to, Taryba rekomendavo, kad Lenkija imtųsi veiksmų stiprinant ekonomikos inovacinius pajėgumus ir investicijas sutelkiant į žaliąją ir skaitmeninę pertvarką, visų pirma, į skaitmeninę infrastruktūrą, švarią ir veiksmingą energijos gamybą ir naudojimą, taip pat į darnųjį transportą, prisidedant prie laipsniško ekonomikos priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo atsižvelgiant į regionų skirtumus. Be to, Taryba rekomendavo, kad Lenkija imtųsi veiksmų užtikrinant įmonių galimybes gauti finansavimą ir užsitikrinti likvidumą, taip pat skatinant ekonomikos atsigavimą paankstinant brandžius viešųjų investicijų projektus ir skatinant privačias investicijas. Galiausiai Taryba rekomendavo, kad Lenkija imtųsi veiksmų gerinant reglamentavimo aplinką, visų pirma stiprinant konsultacijų su socialiniais partneriais ir viešų konsultacijų vaidmenį teisėkūros procese, taip pat gerinant investicijų aplinką užtikrinant teismų nepriklausomumą. Įvertinusi pažangą, padarytą įgyvendinant tas šaliai skirtas rekomendacijas, tuo metu, kai Lenkija pateikė savo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą, Komisija padarė išvadą, kad rekomendacijos, kaip veiksmingai švelninti COVID-19 pandemijos poveikį ekonomikai, buvo visiškai įgyvendintos;

- (3) 2021 m. gegužės 3 d. pagal Reglamento (ES) 2021/241 18 straipsnio 1 dalį Lenkija Komisijai pateikė nacionalinį ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą. Jis pateiktas po konsultacijų, vykdytų pagal nacionalinę teisinę sistemą su vietos ir regionų valdžios institucijomis, socialiniais partneriais, pilietinės visuomenės organizacijomis, jaunimo organizacijomis ir kitais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais. Nacionalinė atsakomybė už valstybių narių ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus yra jo sėkmingo įgyvendinimo ir ilgalaikio poveikio valstybėse narėse bei patikimumo visoje Europoje pagrindas. Pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnį Komisija Lenkijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano aktualumą, efektyvumą, veiksmingumą ir darną įvertino vadovaudamasi to reglamento V priede pateiktomis vertinimo gairėmis;
- (4) valstybių narių ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planais turėtų būti siekiama Reglamentu (ES) 2021/241 nustatytos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės (toliau – Priemonė) ir Tarybos reglamentu (ES) 2020/2094¹ sukurtos Europos Sąjungos ekonomikos gaivinimo priemonės bendrųjų tikslų, kad būtų remiamas atsigavimas po COVID-19 krizės. Jais turėtų būti skatinama Sąjungos ekonominė, socialinė ir teritorinė sanglauda, prisidedant prie kiekvieno iš Reglamento (ES) 2021/241 3 straipsnyje nurodytų šešių ramsčių;
- (5) valstybių narių įgyvendinamais ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planais visoje Sąjungoje bus koordinuojamos pastangos investuoti ir reformuoti. Koordinuotai ir vienu metu įgyvendinant jų tarpvalstybinius ir daugiašalius projektus, tokios reformos ir investicijos viena kitą papildys ir turės teigiamą šalutinį poveikį visoje Sąjungoje. Maždaug trečdalį Priemonės poveikio valstybių narių ekonomikos augimui ir darbo vietų kūrimui sudarys šalutinis kitose valstybėse narėse taikomų priemonių poveikis;

¹ 2020 m. gruodžio 14 d. Tarybos reglamentas (ES) 2020/2094, kuriuo nustatoma Europos Sąjungos ekonomikos gaivinimo priemonė atsigavimui po COVID-19 krizės paremti (OL L 433 I, 2020 12 22, p. 23).

Subalansuotas atsakas prisidedant prie šešių ramsčių

- (6) pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnio 3 dalies a punktą ir V priedo 2.1 kriterijų Lenkijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planas iš esmės (A reitingas) yra visapusiškas ir deramai subalansuotas atsakas į ekonominę ir socialinę padėtį ir taip tinkamai prisideda prie visų šešių to reglamento 3 straipsnyje nurodytų ramsčių įgyvendinimo, atsižvelgiant į konkrečius Lenkijai kylančius uždavinius ir jai skirtus finansinius asignavimus;
- (7) Lenkijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatytas subalansuotas reformų ir investicijų rinkinys, skirtas COVID-19 pandemijos poveikiui švelninti ir didžiausiems Lenkijai kylantiems struktūriniais sunkumams įveikti. Jame išdėstyta strategija, kaip skatinti konkurencingesnę ir atsparesnę Lenkijos ekonomiką, remti jos ekonomikos augimą laikantis Sąjungos klimato ir skaitmeninimo prioritetų ir gerinti gyvenimo šalyje kokybę, visų pirma investuojant į atsinaujinančiųjų išteklių energiją ir energijos vartojimo efektyvumą, darnųjį judumą, sveikatos priežiūrą, skaitmenines technologijas, taip pat į mokslinius tyrimus ir inovacijas. Lenkijos Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane dėmesys skiriamas šešioms pagrindinėms politikos sritims: žaliajai pertvarkai, skaitmeninimui, sveikatai, konkurencingumui ir inovacijoms, darniajam transportui ir institucijų kokybei;

- (8) Lenkijos politinio atsako pagrindas yra žalioji ir skaitmeninė ekonomikos pertvarka. Numatytomis ekologinėmis reformomis ir investicijomis siekiama didinti energijos gamybos iš atsinaujinančiųjų išteklių apimtį, įskaitant jos gamybą sausumoje ir jūroje bei naudojant fotovoltines plokštes, naudojant pažangiuosius elektros tinklus ir atsinaujinančių bei mažo anglies dioksido pėdsako vandenilį, užtikrinti didesnę energijos vartojimo efektyvumą, gerinti oro kokybę ir plėtoti darnųjį transportą. Skaitmeninės reformos ir investicijos skiriamos plačiajuosčio ryšio infrastruktūrai plėtoti, visų pirma kaimo vietovėse, e. paslaugoms vystyti, be kita ko, sveikatos priežiūros sistemoje, e. kompetencijoms stiprinti švietimo ir mokymo srityse ir nacionaliniam kibernetiniam saugumui stiprinti;
- (9) Į Lenkijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą įtraukta verslo aplinkai ir investicijų aplinkai Lenkijoje gerinti reikalingų priemonių. Numatytomis reformomis siekiama mažinti įmonėms tenkančią administracinę bei reglamentavimo našta ir gerinti viešųjų finansų valdymą ir stiprinti viešų konsultacijų vaidmenį teisėkūros procese, tikintis, kad taip pagerės reglamentavimo kokybė ir padidės stabilumas. Lenkijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planu taip pat siekiama padidinti tam tikrų teisminės apsaugos aspektų lygį ir taip padėti gerinti investicijų aplinką. Pažangaus ir tvaraus ekonomikos augimo taip pat numatoma siekti imantis įvairių priemonių ir mokslinių tyrimų bei inovacijų srityje, taip pat užtikrinant geresnę novatoriškų sprendimų sklaidą pasitelkiant švietimą ir mokymą;

- (10) siekiant didinti teritorinę ir socialinę sanglaudą, Lenkijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planu padedama spręsti įvairius uždavinius: visų pirma numatyta sutelkti pastangas modernizuoti stacionariąją sveikatos priežiūrą ir didinti jos prieinamumą, spręsti darbo rinkos problemas tobulinant profesinį rengimą ir mokymą bei mokymąsi visą gyvenimą ir galiausiai investuoti į transportą. Į Lenkijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą taip pat įtraukta įvairių priemonių, kuriomis numatoma sustiprinti sveikatos priežiūros ir socialinių paslaugų sistemos atsparumą, pvz., ligoninių reformos, pastangos mažinti darbo rinkos segmentaciją ir stiprinti ilgalaikę priežiūrą, taip pat investicijos į socialinį būstą. Galiausiai, didelė Lenkijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano dalis skirta kitos kartos politikai, visų pirma, kiek ji susijusi su švietimo ir mokymo sistemų skaitmeninimu ir įgūdžių atitikties darbo rinkos poreikiams gerinimu;

Visų ar didelės dalies šaliai skirtose rekomendacijose nustatytų uždavinių sprendimas

- (11) pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnio 3 dalies b punktą ir V priedo 2.2 kriterijų, numatoma, kad Lenkijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planas padės veiksmingai spręsti visus uždavinius arba didelę dalį uždavinių (A reitingas), nustatytų atitinkamose Lenkijai skirtose rekomendacijose, įskaitant mokestinius klausimus, arba uždavinius, nustatytus kituose atitinkamuose dokumentuose, kuriuos Komisija oficialiai priėmė per Europos semestrą;

- (12) rekomendacijos, susijusios su neatidėliotinu fiskalinės politikos atsaku į COVID-19 pandemiją, ir rekomendacija pasiekti vidutinio laikotarpio biudžeto tikslą 2020 m. gali būti laikomos nepatenkančiomis į Lenkijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano taikymo sritį, nes jau pasibaigė atitinkamas biudžeto laikotarpis, bet apskritai 2020 ir 2021 m. Lenkija tinkamai ir pakankamai reagavo į neatidėliotinę būtinybę remti ekonomiką fiskalinėmis priemonėmis, laikydamosi Stabilumo ir augimo pakto bendrosios nukrypti leidžiančios išlygos;
- (13) Lenkijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatyta daug viena kitos poveikį stiprinančių reformų ir investicijų, padedančių veiksmingai spręsti visas arba didelę dalį ekonominių ir socialinių problemų, nurodytų per 2019 ir 2020 m. Europos semestrą Lenkijai skirtose Tarybos rekomendacijose, visų pirma dėl būtinų investicijų į skaitmeninimą ir žaliąją pertvarką, taip pat dėl poreikio didinti dalyvavimą darbo rinkoje ir švietimo bei mokymo atitiktį darbo rinkai;
- (14) didelėmis reformomis ir investicijomis energetikos sektoriuje numatoma remti atsinaujinančiųjų išteklių energijos ir alternatyviųjų degalų gamybą ir naudojimą, didinti energijos vartojimo efektyvumą ir pritaikyti ekonomiką prie klimato kaitos. Lenkijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane nurodytomis priemonėmis taip pat numatoma padėti stiprinti Lenkijos ekonomikos inovacinį pajėgumą, pakeliant ją į aukštesnę vertės grandinės pakopą, ir spartinti žaliąją ir skaitmeninę pertvarkas, remiant platesnės aprėpties automatizavimą, aplinkosaugos technologijų kūrimą bei sklaidą ir glaudesnę mokslo ir pramonės bendradarbiavimą;

- (15) priemonėmis taip pat reaguojama į COVID-19 pandemijos poveikį ir riziką sveikatos priežiūros srityje, taip pat į prieš pandemiją Lenkijos sveikatos priežiūros sistemai kilusius uždavinius: konkrečiai, reformuojant valstybines ligonines ir užtikrinant geresnes galimybes gauti sveikatos priežiūros ir ilgalaikės priežiūros paslaugas, šių paslaugų efektyvumą ir veiksmingumą, kuriant skaitmenines paslaugas ir teikiant paramą farmacijos sektoriui bei specializuotiems medicinos moksliniams tyrimams ir analizei. Tokia reforma tikimasi padidinti sveikatos sistemos atsparumą, visų pirma atsižvelgiant į pandemijos metu įgytą patirtį ir į tai, kaip svarbu visiems užtikrinti galimybę gauti vaistų;
- (16) Lenkijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane pateiktas subalansuotas atsakas į rekomendacijas gerinti skaitmeninius įgūdžius ir skatinti įmonių bei viešojo administravimo įstaigų, taip pat mokyklų ir profesinio rengimo įstaigų skaitmeninę transformaciją. Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatyta skatinti įvairias Lenkijos gyventojų grupes ugdyti skaitmeninius įgūdžius ir sukurti šalies skaitmeninių įgūdžių tobulinimo valdymą. Kalbant apie viešojo administravimo skaitmeninę transformaciją, numatoma, kad keli teisės aktų projektai ir pakeitimai paskatins administracinių procesų skaitmeninimą, o tai savo ruožtu duos postūmį bendrovių skaitmeninimui. Didelėmis investicijomis į geresnį informacinių ir ryšių technologijų integravimą mokyklose siekiama pagerinti mokymą ir mokymąsi, taip pat padidinti atsparumą ir skaitmeninę įtrauktį švietimo srityje. Lenkijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planu taip pat padedama spręsti dideles problemas, siekiant tikslingomis priemonėmis gerinti įgūdžių atitiktį darbo rinkos poreikiams ir plėsti suaugusiųjų švietimo aprėptį, visų pirma sukurti sektorių kvalifikacijos centrus glaudžiai bendradarbiaujant su ekonomikos sektoriais ir kartu vykdyti reformas, kad jie būtų integruoti į profesinio rengimo ir mokymo sistemą. Daugiausia dėmesio skiriant skaitmeniniams ir žaliesiems įgūdžiams, šios pastangos turėtų padėti geriau pritaikyti švietimą ir mokymą šiuolaikinės ekonomikos poreikiams;

- (17) Lenkijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatyta priemonių, kuriomis siekiama spręsti su transporto tvarumu susijusias problemas, ir numatyta specialių priemonių kelių eismo saugumui didinti ir kelių transporto priklausomybei nuo iškastinio kuro mažinti, be kita ko, remiant elektromobilumą ir vandeniliu varomas transporto priemones, darnųjį judumą mieste, perėjimą prie geležinkelių transporto ir įvairiarūšį transportą. Kelių eismo saugumo reforma ir su ja susijusiomis investicijomis siekiama skatinti saugos taisyklių laikymosi ir pažeidžiamų asmenų apsaugos užtikrinimą, taip palaipsniui skatinti tikslo iki 2030 m. 50 % sumažinti eismo įvykiuose žūstančių žmonių ir rimtų sužalojimų skaičių įgyvendinimą¹. Kelių transporto priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimą siekiama remti paskatomis rinktis netaršias transporto priemones ir fiskalinėmis arba finansinėmis priemonėmis pagal principą „teršėjas moka“, taip pat investicijomis į švarų viešąjį transportą, daugiausia dėmesio skiriant darniam judumui mieste. Geležinkelių sistemos reformos ir investicijos sutelkiamos į TEN-T atkarpas ir netaršius riedmenis, kuriuose įdiegta Europos geležinkelių eismo valdymo sistema, taip pat į bendros elektroninių bilietų pardavimo sistemos rėmimą;
- (18) Lenkijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane taip pat numatytos priemonės, kuriomis siekiama spręsti problemas, susijusias su pensijų išmokų adekvatumu ir pensijų sistemos tvarumu, taip pat problemas, susijusias su dalyvavimu darbo rinkoje ir jos segmentacija. Šias problemas ketinama spręsti gerinant vaikų priežiūros paslaugų kokybę ir prieinamumą, atliekant jų peržiūrą ir atitinkamą reformą siekiant patobulinti ilgalaikės priežiūros politiką, mokestinėmis paskatomis siekiant pailginti karjerą ir pailginti faktinį pensinį amžių, taip pat vykdant reformą, kuria siekiama didinti socialinę apsaugą pagal įvairias darbo sutartis;

¹ 2017 m. birželio 8 d. Tarybos išvados dėl kelių eismo saugumo. 2017 m. kovo mėn. Valetos deklaracijos patvirtinimas.

- (19) galiausiai numatoma, kad Lenkijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planas padės spręsti problemas, susijusias su investicijų aplinka, visų pirma kiek tai sietina su Lenkijos teismų sistema ir sprendimų priėmimo bei teisėkūros procesais. Reformomis siekiama pagerinti teisėkūros procesą, daugiausia užtikrinant, kad šiame procese būtų dažniau rengiamos viešos konsultacijos ir poveikio vertinimai, kad būtų garantuotas labiau struktūrizuotas suinteresuotųjų subjektų ir ekspertų dalyvavimas teisėkūros procese. Be to, ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planu siekiama stiprinti teismų nepriklausomumą ir nešališkumą. Taip pat juo siekiama ištaisyti teisėjų, kuriems turėjo įtakos Lenkijos Aukščiausiojo Teismo Drausmės bylų kolegijos sprendimai drausminėse bylose ir teisėjų imuniteto bylose, padėti, siekiant juos grąžinti į postus po naujos kolegijos nedelsiant atliktos teigiamos peržiūros;

Indėlis į augimo potencialą, darbo vietų kūrimą ir ekonominį, socialinį ir institucinį atsparumą

- (20) pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnio 3 dalies c punktą ir V priedo 2.3 kriterijų, numatoma, kad Lenkijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planas turės didelį poveikį (A reitingas) Lenkijos ekonomikos augimo potencialo didinimui, darbo vietų kūrimui ir ekonominio, socialinio ir institucinio atsparumo didinimui, kartu prisidedant prie Europos socialinių teisių ramsčio įgyvendinimo, be kita ko, propaguojant vaikams ir jaunimui skirtą politiką, taip pat ekonominio ir socialinio COVID-19 krizės poveikio mažinimui, taip sustiprinant ekonominę, socialinę ir teritorinę sanglaudą ir konvergenciją Sąjungoje;

- (21) Komisijos tarnybų atliktas modeliavimas rodo, kad Lenkijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planas kartu su kitomis pagal Europos Sąjungos ekonomikos gaivinimo priemonę finansuojamomis priemonėmis, Lenkijos BVP iki 2026 m. gali padidinti 1,1–1,8 %; tai neapima galimo teigiamo struktūrinių reformų poveikio, kuris gali būti didelis. Numatoma, kad viešosios investicijos sustiprins bendrą paklausą trumpuoju ir vidutiniu laikotarpiu ir taip pagerins Lenkijos ekonomikos ciklinę padėtį bei prisidės prie spartaus jos atsigavimo. Šiuo atžvilgiu ypač naudingas investicijų sutelkimas į skaitmeninimą, tvarią infrastruktūrą ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektus, nes taip remiama žaliaji ir skaitmeninė pertvarka ir didinamas ilgalaikis ekonomikos tvarumas;
- (22) vidutiniu ir ilguoju laikotarpiu galima tikėtis, kad viešosios investicijos ir planuojamos reformos padės spręsti esamas potencialias ekonomikos augimo problemas ir plėtoti ekonomikos inovacinį pajėgumą. Numatoma, kad tai padės Lenkijos įmonėms pakilti į aukštesnę pasaulinės vertės grandinės pakopą. Todėl numatoma, kad įgyvendinant Lenkijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą padidės potencialios gamybos apimtys kokybė ir tai turės ilgalaikį poveikį Lenkijos ekonominės veiklos rezultatams. Didžiąją dalį to ilgalaikio poveikio lems Lenkijos ekonomikos konkurencingumo didinimo priemonės, kuriomis bus stiprinamas inovacijų vystymas ir sklaida, gerinama reglamentavimo kokybė ir remiamas verslas, ypač MVĮ;

- (23) Lenkijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatytos priemonės, kuriomis siekiama didinti darbo rinkos atsparumą gerinant darbo rinkos institucijų veiklos kokybę ir adekvatumą, informuojant ir įtraukiant į darbo rinką vyresnio amžiaus darbuotojus arba žmones iš palankių sąlygų neturinčių grupių vykdant kvalifikacijos kėlimo ir perkvalifikavimo programas, remiant lanksčias įdarbinimo formas ir padedant įtraukti į darbo rinką daugiau moterų sudarant lankstesnes užimtumo sąlygas, įskaitant nuotolinį darbą, didinant galimybes gauti ikimokyklinį ugdymą bei priežiūrą ir gerinant jų kokybę. Lenkijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane taip pat numatytos paskatos teisės aktais nustatyto pensinio amžiaus sulaukusiems darbuotojams išlikti aktyviems darbo rinkoje. Šie veiksmai atitinka Europos socialinių teisių ramsčio principus, skirtus integraciniam augimui remti. Siekiant didinti švietimo ir mokymo atitiktį darbo rinkos poreikiams, numatoma imtis priemonių žmogiškojo kapitalo vystymui stiprinti ir geresnei darbo rinkai būtinų įgūdžių ir kvalifikacijų pasiūlos ir paklausos atitikčiai užtikrinti, be kita ko, atsižvelgiant į naujas technologijas. Numatoma, kad švietimo skaitmeninimo politika padės parengti vaikus ir jaunimą informacinei visuomenei. Specialios priemonės yra susijusios su profesinio rengimo ir mokymo, mokymosi visą gyvenimą stiprinimu ir su parama mokykloms, kad jos galėtų pasirengti skaitmeninei ir žaliajai pertvarkai, taip pat su regionų švietimo ir mokymo politikos koordinavimu siekiant užtikrinti, kad visa šalis galėtų prisitaikyti prie šiuolaikinės darbo rinkos poreikių;

- (24) Lenkijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatytos įvairios intervencinės priemonės, kuriomis siekiama prisidėti prie Europos socialinių teisių ramsčio įgyvendinimo remiant vaikams ir jaunimui skirtą politiką. Reformomis ir investicijomis numatoma užtikrinti kokybiškas vaikų priežiūros paslaugas jaunesniems nei trejų metų vaikams ir paskatinti profesinio rengimo ir mokymo, aukštojo mokslo ir mokymosi visą gyvenimą plėtrą steigiant sektorių kvalifikacijos centrus ir geriau koordinuojant įgūdžių politiką. Be to, ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane daug dėmesio skiriama mokyklų modernizavimui, be kita ko, steigiant gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos (MTIM) laboratorijas, kuriomis numatoma užtikrinti nuolatinį prisitaikymą prie dabartinių mokymosi iššūkių, visų pirma susijusių su skaitmeninimu;
- (25) priemonėmis, kuriomis skatinama žaliaji ir skaitmeninė pertvarkos, numatoma pasiekti, kad Lenkijos ekonomika būtų novatoriškesnė ir tvaresnė ir mažinant atotrūkį tarp miesto ir kaimo vietovių būtų prisidedama prie socialinio atsparumo. Visų pirma numatoma, kad investicijomis į tinklo infrastruktūros plėtrą bus užpildytos plačiajuosčio ryšio spragos ir vykdoma 5G technologijos plėtra kaimo vietovėse. Investicijomis į darnųjį miesto transportą numatoma paspartinti miestų žaliają pertvarką įgyvendinant tvaraus judumo mieste planus ir plėtojant netaršų viešąjį transportą miestuose ir regionų lygmeniu. Numatoma, kad investicijos į mažataršius ir netaršius riedmenis autobusų jungtims vietovėse, kuriose transporto prieinamumas prastas, padės sujungti atokius regionus su ekonominės veiklos centrais;

Reikšmingos žalos nedarymo principas

- (26) pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnio 3 dalies d punktą ir V priedo 2.4 kriterijų, Lenkijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planu numatoma užtikrinti, kad jokia Lenkijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatyta reformų ir investicinių projektų įgyvendinimo priemone nebūtų padaryta reikšminga žala aplinkos tikslams (A reitingas), kaip tai suprantama pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2020/852¹ 17 straipsnį (principas „nedaryti reikšmingos žalos“);

¹ 2020 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2020/852 dėl sistemos tvariam investavimui palengvinti sukūrimo, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2019/2088 (OL L 198, 2020 6 22, p. 13).

(27) vadovaudamasi Komisijos techninėmis gairėmis, pateiktomis Komisijos pranešime „Reikšmingos žalos nedarymo principo taikymo pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės reglamentą techninės gairės“¹, Lenkija atliko ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano priemonių vertinimą. Numatoma, kad tokių susijusių priemonių potencialaus žalingo poveikio aplinkai klausimas bus sprendžiamas nustatant atitinkamas tarpines ir siektinas reikšmes, taip užtikrinant, kad taikytini aplinkosaugos kriterijai būtų įvykdyti. Investicijomis į dujinius kogeneracijos įrenginius ir šilumos šaltinių pakeitimą numatoma užtikrinti, kad nebūtų peržengtos taršos šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis intensyvumo ribinės vertės, nurodytos tose techninėse gairėse. Investicijomis į vandenilio technologijas numatoma užtikrinti, kad nebūtų peržengta išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio ribinė vertė, nustatyta Komisijos deleguotajame reglamente (ES) 2021/2139². Paramą dujiniams katilams įrengti numatoma teikti pagal platesnės aprėpties renovacijos programas. Keliams ir geležinkelių riedmenims numatoma taikyti griežtus efektyvaus degalų vartojimo reikalavimus. Šie reikalavimai atsispindi atitinkamoms priemonėms nustatytose tarpinėse ir siektinose reikšmėse;

¹ OL C 58, 2021 2 18, p. 1.

² 2021 m. birželio 4 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2021/2139, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2020/852 papildomas nustatant techninės analizės kriterijus, pagal kuriuos nustatoma, kokiomis sąlygomis ekonominė veikla laikoma svariai prisidedančia prie klimato kaitos švelninimo arba prisitaikymo prie jos ir ar ta ekonominė veikla nedaro reikšmingos žalos kitiems aplinkos tikslams (OL L 442, 2021 12 9, p. 1).

- (28) ypatingas dėmesys skirtas priemonėms, kurias būtina kruopščiai tikrinti dėl jų poveikio aplinkos tikslams. Kalbant apie priemones, kurios apima paramą vandens išteklių valdymo kaimo vietovėse priemonėms, Lenkija numato teikti pirmenybę klimato kaitai atspariems ir gamtos procesais pagrįstiems sprendimams. Lenkija taip pat numato užtikrinti, kad aplinkai nebūtų daroma reikšminga žala, neteikdama tokios paramos jokioms investicijoms, kurios daro reikšmingą poveikį vandens telkinių būklei arba neigiamą poveikį gamtai. Taip visų pirma siekiama išvengti reikšmingo poveikio tam tikriems vandens telkiniams, kuris pakenktų tikslui pasiekti jų gerą būklę arba pristabdytų jo įgyvendinimą. Taip irgi siekiama užtikrinti, kad priemonės nedarytų neigiamo poveikio saugomoms buveinėms ir rūšims;

Indėlis į žaliąją pertvarką, įskaitant biologinę įvairovę

- (29) pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnio 3 dalies e punktą ir V priedo 2.5 kriterijų, Lenkijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane yra priemonių, kuriomis dideliu mastu (A reitingas) prisidedama prie žaliosios pertvarkos, įskaitant biologinę įvairovę, arba dėl jos kylančių uždavinių sprendimo. Paramos siekiant klimato srities tikslų priemonėms skiriamos lėšos sudaro 42,7 % visų ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano asignavimų (apskaičiuota pagal Reglamento (ES) 2021/241 VI priede pateiktą metodiką). Pagal to reglamento 17 straipsnį, ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planas atitinka informaciją, kuri yra nurodyta 2021–2030 m. nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane;

- (30) tikimasi, kad investicijos į atsinaujinančiuosius energijos išteklius ir šios srities reformos, kuriomis visų pirma siekiama reikšmingai padidinti sausumos vėjo energijos ir fotovoltinės energijos gamybos pajėgumus, pašalinti reglamentavimo kliūtis naujų sausumos vėjo energijos pajėgumų plėtrai bei plėtoti jūros vėjo energijos pajėgumus, vandenilio technologijas ir alternatyviuosius degalus, Lenkijai padės iki 2030 m. pasiekti šalies klimato ir energetikos srities tikslus atsižvelgiant į jos ilgalaikį perėjimą prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos. Lenkijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatyti efektyvaus energijos vartojimo priemonėmis, įskaitant plačių užmojų pastatų renovacijos programą ir laipsniško individualių anglimis kūrenamų šildytuvų atsisakymo bei pramonės priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo programą, taip pat numatoma reikšmingai padėti Lenkijai siekti savo klimato ir energetikos srities tikslų. Visapusiškas transporto srities reformų ir investicijų rinkinys numatytas elektromobilumui, švariam viešajam keleiviniam transportui, perėjimui prie netaršaus geležinkelių transporto, įvairiarūšiam prekių vežimui ir kelių eismo saugumui remti;
- (31) su tvaria vandentvarka kaimo vietovėse susijusiomis reformomis ir investicijomis Lenkija tikisi išspręsti problemas, susijusias su prisitaikymu prie klimato kaitos, menku drėgmės išsaugojimu ir vandens, įskaitant geriamąjį, trūkumu. Numatoma, kad tokios reformos ir investicijos padės didinti biologinę įvairovę ir padidinti kaimo vietovių gebėjimą prisitaikyti prie klimato kaitos poveikio, visų pirma sausros. Klimato kaitai švelninti skirtos priemonės gali būti naudingos ir siekiant išsaugoti biologinę įvairovę, nes numatoma, kad jos bus grindžiamos biologinės įvairovės atkūrimo sprendimais;

Indėlis į skaitmeninę pertvarką

- (32) pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnio 3 dalies f punktą ir V priedo 2.6 kriterijų, Lenkijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane yra priemonių, kuriomis dideliu mastu (A reitingas) prisidedama prie skaitmeninės pertvarkos arba dėl tos pertvarkos kylančių uždavinių. Paramos siekiant skaitmeninių tikslų priemonėms skiriamos lėšos sudaro 21,3 % visų ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano asignavimų (apskaičiuota pagal Reglamento (ES) 2021/241 VII priede pateiktą metodiką);
- (33) prie Lenkijos skaitmeninės transformacijos šalyje tikimasi prisidėti Lenkijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo stiprinimo plane numatytais investicijomis į viešąjį administravimą, ekonomiką ir visuomenę ir šių sričių reformomis. Jomis bus siekiama pagerinti junglumą, atnaujinti viešojo administravimo sistemų teisės aktus ir infrastruktūrą, įdiegti elektronines struktūrizuotas sąskaitas ir gerokai patobulinti kibernetinio saugumo sistemas valdžios ir kituose svarbiuose ekonomikos sektoriuose. Tikimasi, kad viešojo administravimo skaitmeninė transformacija paskatins privatųjį sektorių paspartinti įmonių skaitmeninę transformaciją;
- (34) bendrojo ir profesinio rengimo ir mokymo, įgūdžių ir mokymosi visą gyvenimą srityse numatytais reformomis ir investicijomis tikimasi skatinti ugdyti darbo rinkai svarbius įgūdžius ir palengvinti skaitmeninę ir žaliąją pertvarką, kartu užtikrinant lygesnes galimybes mokiniams ir gyventojams naudotis skaitmenine infrastruktūra, įranga ir įgūdžiais, kad būtų sumažinta skaitmeninė takoskyra. Taip pat tikimasi, kad šios priemonės prisidės prie didesnio švietimo sistemos skaitmeninimo masto ir mokytojų (dėstytojų), valstybės tarnautojų, skaitmeninio raštingumo stokojančių gyventojų ir palankių sąlygų neturinčių grupių bei socialinės atskirties riziką patiriančių asmenų skaitmeninių įgūdžių tobulinimo;

Ilgalaikis poveikis

- (35) pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnio 3 dalies g punktą ir V priedo 2.7 kriterijų, iš esmės numatoma Lenkijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planu šiai šaliai padaryti ilgalaikį poveikį (A reitingas);
- (36) numatoma, kad Lenkijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planas turės ilgalaikį poveikį daugumoje politikos sričių, taip pat viešajam administravimui ir institucijoms. Visų pirma, kad ilgalaikį poveikį viešojo administravimo kokybei turėtų turėti plataus užmojo reforma, kuria siekiama sumažinti administracinę ir reglamentavimo našta, teritorijų planavimo reforma ir reformos, kuriomis, didinant poveikio vertinimų svarbą ir labiau įtraukiant suinteresuotuosius subjektus į politikos ir teisės aktų rengimą, gerinama teisėkūros kokybė. Be to, tikimasi, kad ilgalaikį poveikį Lenkijos ekonomikos priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimui turės reformos, kuriomis siekiama sukurti atsinaujinančiųjų energijos išteklių, visų pirma sausumos ir jūros vėjo elektrinių parkų, vystymo reglamentavimo sistemą. Reformomis sveikatos priežiūros srityje numatoma padidinti sveikatos priežiūros sistemos veiksmingumą bei efektyvumą ir galimybes gauti sveikatos priežiūros paslaugas. Darbo rinkos reformomis numatoma paskatinti dalyvavimą darbo rinkoje, sustiprinti socialinę apsaugą ir sumažinti darbo rinkos segmentaciją. Reformomis, kuriomis siekiama pagerinti koordinavimą profesinio rengimo ir mokymo, aukštojo mokslo ir mokymosi visą gyvenimą srityse, turėtų būti pasiektas ilgalaikis poveikis tam, kad įgūdžiai atitiktų darbo rinkos poreikius, o darbuotojams turėtų būti suteiktos galimybės prisitaikyti prie pokyčių darbo rinkoje;

- (37) įvairios investicijos turėtų sustiprinti ir padidinti Lenkijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatytų reformų poveikį. Didelėmis investicijomis į atsinaujinančiųjų išteklių energiją, visų pirma jūrų vėjo elektrines ir susijusią infrastruktūrą, taip pat į darnųjį transportą (pvz., investicijomis į netaišų judumą, darnų judumą mieste, perėjimą prie geležinkelių transporto), numatoma padėti sumažinti Lenkijos ekonomikos priklausomybę nuo iškastinio kuro. Numatoma, kad investicijos į didelės apimties šilumos ūkio modernizavimą ir renovaciją padės pagerinti oro kokybę ir sumažinti energijos nepriteklių, todėl padės vykdyti teisingą pertvarką ir užtikrinti aukštesnį gyvenimo lygį. Prie skaitmeninės transformacijos bus prisidedama gerinant prieigą prie plačiajuosčio interneto ryšio kaimo vietovėse ir investuojant į kibernetinį saugumą ir skaitmeninius įgūdžius. Plataus užmojo kovos su smogu programa ir investicijomis į darnųjį transportą numatoma suteikti galimybę pasiekti geresnę oro kokybę ir tai turės ilgalaikį poveikį išmetamųjų teršalų kiekio mažinimui ir gyvenimo kokybės gerinimui. Sveikatos priežiūros reformos remiamos investicijomis į ligonines ir kitas priežiūros paslaugas. Investicijomis į sektorių kvalifikacijos centrus galima pasiekti ilgalaikį poveikį, kad įgyjami įgūdžiai atitiktų darbo rinkos poreikius.
- (38) Ilgalaikį Lenkijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano poveikį taip pat galima sustiprinti užtikrinant ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano ir kitų programų, be kita ko, finansuojamų sanglaudos politikos fondų lėšomis, sąveiką, visų pirma iš esmės sprendžiant teritorines problemas ir skatinant subalansuotą vystymąsi;

Stebėseną ir įgyvendinimas

- (39) pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnio 3 dalies h punktą ir V priedo 2.8 kriterijų, Lenkijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane pasiūlyta tvarka yra tinkama (A reitingas), kad būtų užtikrinta veiksminga ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano stebėseną ir įgyvendinimas, įskaitant numatomą tvarkaraštį, tarpines bei siektinas reikšmes ir susijusius rodiklius;

(40) Lenkijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane nurodytos tarpinės reikšmės ir siektinos reikšmės yra susietos su reformomis ir investicijomis, susijusiomis su prašymu suteikti negrąžintiną paramą, taip pat su papildomomis reformomis ir investicijomis, susijusiomis su prašymu suteikti paskolas. Siūlomos tarpinės reikšmės ir siektinos reikšmės yra aiškios ir realistiškos, o siūlomi rodikliai yra tinkami, priimtini ir patikimi. Tarpinės ir siektinos reikšmės taip pat aktualios jau užbaigtoms priemonėms, kurios yra tinkamos finansuoti pagal Reglamento (ES) 2021/241 17 straipsnio 2 dalį. Norint pagrįsti mokėjimo prašymą, reikia laikui bėgant patenkinamai pasiekti tas tarpines ir siektinas reikšmes. Lenkija turi visapusišką įgyvendinimo sistemą. Fondų ir regioninės politikos ministerija, kaip pagrindinė ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano koordinavimo ir jo įgyvendinimo įstaiga, yra atsakinga už bendrą koordinavimą, stebėseną ir ataskaitų teikimą ir ji yra bendras kontaktinis punktas ryšiams su Komisija. Ta įstaiga taip pat yra atsakinga už atitinkamų mokėjimo prašymų, valdymo deklaracijų ir audito suvestinių rengimą. Auditą vykdys Nacionalinė mokesčių administracija, o konkrečiai – Finansų ministerijos Viešųjų lėšų audito departamentas ir 16 Lenkijos mokesčių inspekcijų skyrių (regioninių biurų). Už reformų ir investicijų pagal ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą įgyvendinimą bus atsakingos atskiros ministerijos, centrinės valdžios institucijos ir kiti kompetentingų ministerijų įgalioti subjektai. Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planui stebėti ir valdyti Lenkija naudos saugyklos sistemą, ji taip pat bus naudojama duomenims rinkti, saugoti ir prieigai prie jų užtikrinti pagal Reglamento (ES) 2021/241 22 straipsnio 2 dalies d punktą;

- (41) valstybės narės turėtų užtikrinti, kad apie finansavimą, teikiamą pagal priemonę, būtų pranešama ir patvirtinama pagal Reglamento (ES) 2021/241 34 straipsnį. Techninės paramos, reikalingos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planams įgyvendinti, valstybės narės gali prašyti pagal techninės paramos priemonę, nustatytą Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/240¹;

Išlaidų įvertinimas

- (42) pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnio 3 dalies i punktą ir V priedo 2.9 kriterijų Lenkijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane pateiktas visų numatytų ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano išlaidų sumos pagrindimas iš dalies (B reitingas) yra pagrįstas, patikimas, atitinka išlaidų veiksmingumo principą ir yra proporcingas tikėtinam nacionaliniam ekonominiam ir socialiniam poveikiui;
- (43) Lenkija pateikė jos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatytų visų tipų priemonių, dėl kurių bus patirta išlaidų, išlaidų sąmatas. Apskritai išlaidų sąmatoms parengti taikyta metodika ir prielaidos yra aiškios ir suprantamos, labai dažnai pagrįstos ankstesniais iš sanglaudos politikos fondų finansuotais projektais. Kai kuriais atvejais išsami informacija apie išlaidų sąmatoms sudaryti naudotą metodiką ir prielaidas yra ribota, o tai trukdo visapusiškai teigiamai įvertinti išlaidų sąmatas. Lenkija taip pat pateikė išsamius daugumos intervencinių priemonių tipų patvirtinamuosius dokumentus, kad pagrįstų ir įrodytų išlaidų sąmatas. Lenkija pateikė pakankamai informacijos ir pakankamai užtikrino, kad jos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano išlaidos nėra finansuojamos iš kitų Sąjungos finansavimo šaltinių. Galiausiai visų ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatytų išlaidų suma atitinka išlaidų veiksmingumo principą ir yra proporcinga tikėtinam nacionaliniam ekonominiam ir socialiniam poveikiui;

¹ 2021 m. vasario 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/240, kuriuo nustatoma techninės paramos priemonė (OL L 57, 2021 2 18, p. 1).

- (44) pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnio 3 dalies j punktą ir V priedo 2.10 kriterijų Lenkijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane pasiūlyta tvarka ir šiame sprendime pateiktos papildomos priemonės yra tinkamos (A reitingas), kad naudojant pagal tą reglamentą skirtas lėšas būtų užkirstas kelias korupcijai, sukčiavimui ir interesų konfliktams, jie būtų nustatyti ir ištaisyti, ir ta tvarka numatoma veiksmingai užkirsti kelią dvigubam finansavimui pagal tą reglamentą ir kitas Sąjungos programas. Tai netrukdo taikyti kitų įrankių ir priemonių, kuriais skatinama laikytis ES teisės ir užtikrinama, kad jos būtų laikomasi, be kita ko, siekiant užkirsti kelią korupcijai, sukčiavimui ir interesų konfliktams, juos nustatyti ir pašalinti, taip pat siekiant apsaugoti Sąjungos finansus pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) 2020/2092¹;

¹ 2020 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2020/2092 dėl bendro Sąjungos biudžeto apsaugos sąlygų režimo (OL L 433 I, 2020 12 22, p. 1).

(45) vadovaujantis Reglamento (ES) 2021/241 20 straipsnio 5 dalies e punktu, turėtų būti nustatytos tarpinės reikšmės, susijusios su Sąjungos finansinių interesų apsauga, kad būtų užtikrinta atitiktis to reglamento 22 straipsniui. Numatoma, kad patenkinamas šių tarpinių reikšmių įvykdymas užtikrins vidaus kontrolės sistemos tinkamumą pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnio 3 dalies j punktą. Atsižvelgiant į tai, kad veiksminga teisinė apsauga yra būtina vidaus kontrolės sistemos veikimo sąlyga, nustatomos reformos, kuria stiprinamas teismų nepriklausomumas ir nešališkumas, reformos, kuria siekiama ištaisyti teisėjų, kurie patyrė poveikį dėl Aukščiausiojo Teismo Drausmės bylų kolegijos sprendimų drausminėse bylose ir bylose dėl teisėjų imuniteto, padėtį, siekiant juos grąžinti į postus po naujos kolegijos nedelsiant atliktos teigiamos peržiūros, ir reformos, kuria užtikrinamas veiksmingas Lenkijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano auditas ir kontrolė, įskaitant Sąjungos finansinių interesų apsaugą, tarpinės reikšmės. Atsižvelgiant į tai, kad šios tarpinės reikšmės turėtų būti nustatytos ir remiantis Reglamento (ES) 2021/241 20 straipsnio 5 dalies e punktu, kad būtų užtikrinta Sąjungos finansinių interesų apsauga ir sukurta tinkama kontrolės sistema prieš Komisijai suteikiant leidimą atlikti bet kokį mokėjimą pagal Priemonę, Lenkija turėtų tas tarpines reikšmes pasiekti iki pirmojo mokėjimo prašymo pateikimo, ir, kol jos nėra pasiektos, jokie mokėjimai pagal Priemonę negali būti vykdomi. Tas reikalavimas nedaro poveikio Lenkijos prievolei visada laikytis savo įsipareigojimų pagal Sąjungos teisę, visų pirma pagal Europos Sąjungos sutarties (toliau – ES sutartis) 19 straipsnio 1 dalį, kaip ją išaiškino Europos Sąjungos Teisingumo Teismas, nes tai yra pagrindinis Sąjungos *acquis* komponentas;

- (46) siekiant sustiprinti teismų ir teisėjų, įsteigtų ir paskirtų pagal įstatymą vadovaujantis ES sutarties 19 straipsniu, nepriklausomumą ir nešališkumą, visos su teisėjais susijusios drausminės bylos turėtų būti perkeltos iš dabartinės Lenkijos Aukščiausiojo Teismo Drausmės bylų kolegijos į kitą to paties Teismo kolegiją, kuri atitiktų nepriklausomumo ir nešališkumo reikalavimus bei reikalavimą, kad ji būtų įsteigta pagal įstatymą, kaip nustatyta ES sutarties 19 straipsnio 1 dalyje. Be kita ko, tai reiškia, kad šios naujos kolegijos sudėtis turėtų iš esmės būti kitokia, nei Drausmės bylų kolegijos sudėtis;

- (47) siekiant užtikrinti teismų ir teisėjų nešališkumą ir nepriklausomumą bei tai, kad jie būtų įsteigti arba paskirti pagal įstatymą, kaip numatyta ES sutarties 19 straipsnyje, bet kuris teisėjas bylos šalies prašymu arba savo iniciatyva turėtų galėti pradėti patikrinimą, ar teismas atitinka nepriklausomumo, nešališkumo reikalavimus ir reikalavimą, kad jis būtų įsteigtas pagal įstatymą, ir toks patikrinimas neturėtų būti laikomas drausminių nusižengimu. Todėl keliant tokį klausimą konkrečioje byloje, prieš teisėją neturėtų būti pradėta drausminė procedūra ir jo imunitetas neturėtų būti panaikintas dėl to, kad jis įvertino, ar laikomasi šių reikalavimų, be kita ko, atsižvelgiant į aplinkybes, kuriomis buvo paskirtas kitas teisėjas. Jokios nacionalinių teisės aktų nuostatos neturėtų pažeisti to principo ;
- (48) tuo pačiu tikslu, remiantis objektyviais kriterijais, su teisėjais susijusiose bylose turėtų būti apribotas kompetentingų drausminių teismų skyrimas savo nuožiūra;
- (49) teismų reformos vertinimas grindžiamas tik Lenkijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane pateiktu priemonės aprašymu ir nėra grindžiamas jokiais pasiūlymais dėl teisės aktų, kuriems Lenkijoje taikomos teisėkūros procedūros. Todėl patenkinamas šio sprendimo tarpinių reikšmių įgyvendinimas turėtų būti vertinamas remiantis pirmojo mokėjimo prašymo pateikimo metu galiojančiais teisės aktais;

- (50) šiuo sprendimu, kuriuo patvirtinamas teigiamas Komisijos atliktas Lenkijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano vertinimas, visų pirma dėl atitinkamų teismų reformos tarpinių reikšmių, nedaromas poveikis jokioms vykdomoms ar būsimos pažeidimo nagrinėjimo procedūroms ir apskritai Lenkijos prievolei laikytis Sąjungos teisės, visų pirma Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimų;
- (51) Lenkija nurodė, kad Europos struktūrinių ir investicijų fondų informacinė sistema bus naudojama ir Priemonės tikslais. Konkrečia tarpine reikšme turėtų būti užtikrinta, kad bus sukurta ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įgyvendinimo stebėsenos informacinė sistema ir kad ji veiks pirmojo mokėjimo prašymo pateikimo metu. Pagal Reglamento (ES) 2021/241 20 straipsnio 5 dalies e punktą siekdama laikytis to reglamento 22 straipsnio, Lenkiją turėtų įgyvendinti šią priemonę ir kartu su pirmuoju mokėjimo prašymu patvirtinti jos įgyvendinimo statusą, pateikdama specialią audito ataskaitą. Sistemoje turėtų būti užtikrintos bent šios funkcijos: a) duomenų rinkimas ir tarpinių bei siektinų reikšmių pasiekimo stebėseną ir b) duomenų, būtinų pagal Reglamento (ES) 2021/241 22 straipsnio 2 dalies d punkto i–iii papunkčius, rinkimas, saugojimas ir prieiga prie jų vadovaujantis to reglamento 22 straipsnio 2 dalies e punktu. Be to, sistemoje turėtų būti teikiami visi būtini duomenys, kad Lenkijos valdžios institucijos galėtų naudoti rizikos vertinimo ir duomenų gavybos priemonę „Arachne“ ir galėtų vykdyti ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano auditą ir kontrolę;

- (52) ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įgyvendinimo Lenkijoje sistema aprašyta tinkamai. Ji nuosekliai parengta ir pagrįsta patikimais procesais ir struktūromis, kad būtų aiškūs kontrolės ir audito subjektų vaidmenys ir atsakomybė, joje tinkamai atskirtos atitinkamos kontrolės funkcijos ir užtikrintas auditą atliekančių subjektų nepriklausomumas. Pagrindinė ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įgyvendinimo koordinavimo įstaiga turėtų būti Fondų ir regioninės politikos ministerija. Už reformų ir investicijų pagal Lenkijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą įgyvendinimą bus atsakingos atskiros ministerijos, centrinės valdžios institucijos ir kiti kompetentingų ministerijų įgalioti subjektai, o auditą turėtų vykdyti nacionalinė audito institucija. Valdymo patikrinimus vykdo už kiekvienos priemonės įgyvendinimą atsakinga institucija;
- (53) turėtų būti įgyvendinamos konkrečios priemonės, skirtos patikrinti, ar laikomasi su viešaisiais pirkimais susijusių taisyklių, ir apsaugoti Sąjungos finansinius interesus. Kasmet auditą turėtų vykdyti Nacionalinė mokesčių administracija. Tačiau pagal audito strategiją audito dažnumas priklauso nuo mokėjimo prašymų dažnumo. Auditai turėtų apimti tarpinių reikšmių ir siektinų reikšmių ataskaitų teikimo sistemą, Lenkijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įgyvendinimo stebėsenos informacinę sistemą ir veiksmų, įskaitant patikimo finansų valdymo sąlygų užtikrinimą, auditą;

Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano darna

- (54) pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnio 3 dalies k punktą ir V priedo 2.11 kriterijų, į Lenkijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą dideliu mastu (A reitingas) įtrauktos reformų ir viešųjų investicijų projektų įgyvendinimo priemonės laikomos darniais veiksmais;

(55) reformos ir investicijos susietos su Lenkijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane nustatytais prioritetiniais sritimis, todėl jos suskirstytos į šešis papildomus ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano komponentus. Pagrindinis ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano tikslas – padidinti Lenkijos ekonomikos našumą dėl didesnių investicijų, geresnės verslo aplinkos, skaitmeninės transformacijos, energetikos pertvarkos ir švaraus išmaniojo judumo, taip pat dėl kokybišku švietimu ir įgūdžiais pagrįstos didesnės darbo jėgos pasiūlos ir socialinio kapitalo. Planu visapusiškai reaguojama į COVID-19 krizės padarinius, taip pat į daugelį Lenkijos ekonomikos sisteminių trūkumų. Visų pirma švarios energijos gamybos, darniojo transporto ir skaitmeninimo srityje numatytos reformos ir investicijos pasižymi didele sąveika ir papildomumu: pvz., tai yra reformos, kuriomis remiamas sausumos ir jūros vėjo elektrinių parkų plėtojimas, ir reformos, kuriomis siekiama vystyti mažo anglies dioksido pėdsako vandenilio technologijas, remti darnų judumą mieste ir didinti kelių eismo saugumą. Tas pats tam tikra apimtimi pasakytina ir apie reformas bei investicijas darbo rinkos ir švietimo srityje, kuriomis tikimasi paskatinti dalyvavimą darbo rinkoje ir modernizuoti švietimą ir mokymą. Tikimasi, kad kai kurios reformos, pvz., teisėkūros proceso reformos, turės kompleksinį poveikį teisės aktų kokybei ir veiksmingumui visose srityse. Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano komponentuose yra užtikrintas papildomumas su sanglaudos politikos parama, kuris yra jame apibendrintas;

Lygybė

- (56) Lenkijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane apibūdinamas COVID-19 krizės poveikis ir sunkumai, susiję su lyčių lygybe ir lygiomis galimybėmis, visų pirma darbo rinkos poreikių atžvilgiu. Plane numatytos konkrečios priemonės šiems sunkumams įveikti, pavyzdžiui, priemonės, skirtos vaiko priežiūros paslaugų kokybei ir prieinamumui didinti, kad moterims būtų lengviau dalyvauti darbo rinkoje. Lenkija pažymi, kad įvairių projektų išankstinis patikrinimas buvo vykdomas atsižvelgiant į lygybės kriterijus ir kad tam tikri projektai, kurie neatitiko prieinamumo neįgaliesiems kriterijų arba kitaip neatitiko lygybės reikalavimų, į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą nebuvo įtraukti. Lenkija taip pat pažymi, jog numatoma užtikrinti, kad visais ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano valdymo ir įgyvendinimo etapais bus atsižvelgiama į lyčių lygybės ir lygių galimybių visiems principus. Galiausiai stebėsenos komitete, kuriam pavesta stebėti veiksmingą ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įgyvendinimą, visų pirma dalyvaus pilietinei visuomenei atstovaujančių ir pagrindines teises bei nediskriminavimą propaguojančių įstaigų atstovai;

Saugumo įsivertinimas

- (57) Reglamento (ES) 2021/241 18 straipsnio 4 dalies g punkte numatytas saugumo įsivertinimas pateiktas nebuvo, nes Lenkija jo nelaikė tikslingu.

Tarpvalstybiniai ir daugiašaliai projektai

- (58) Lenkija planuoja skaitmeninimo srityje vykdyti tarpvalstybinį arba daugiašalį projektą. Konkrečiai pagal bendriems Europos interesams svarbių projektų sistemą ji ketina remti investicijas įgyvendindama naujos kartos debesijos infrastruktūros ir paslaugų projektą;

Konsultavimosi procesas

- (59) prieš pateikdama savo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą Lenkija įvairiose platformose konsultavosi su suinteresuotaisiais subjektais. Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano viešos konsultacijos buvo pradėtos 2021 m. vasario 26 d. ir vyko iki 2021 m. balandžio 2 d. Iš viso per specialią vyriausybės žiniatinklio svetainę gautos 5 275 pateiktys. Be to, pastabos buvo išsakytos, *inter alia*, per vyriausybės organizuotus trejus debatus ir socialinių partnerių vestus penkis viešus posėdžius. Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planas taip pat buvo aptartas Jungtinėje vyriausybės ir vietos valdžios institucijų komisijoje (lenk. *Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego*) ir Socialinio dialogo taryboje. Po šių konsultacijų iš dalies pakeisti visi plano komponentai;
- (60) siekiant užtikrinti, kad atitinkami dalyviai prisiimtų atsakomybę, įgyvendinant plane numatytas investicijas ir reformas labai svarbu įtraukti visas vietos valdžios institucijas ir suinteresuotuosius subjektus, įskaitant socialinius partnerius. Pagal vieną tarpinę reikšmę Lenkija įsipareigoja sukurti stebėsenos komitetą, kuriam būtų pavesta prižiūrėti, kaip įgyvendinamos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatytos priemonės, ir kurį sudarytų socialiniai partneriai ir kiti atitinkami suinteresuotieji subjektai;

Teigiamas įvertinimas

- (61) Komisijai teigiamai įvertinus Lenkijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą ir padarius išvadą, kad ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planas pakankamai atitinka Reglamente (ES) 2021/241 nustatytus vertinimo kriterijus, pagal to reglamento 20 straipsnio 2 dalį ir V priedą šiame sprendime turėtų būti išdėstytos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planui įgyvendinti būtinos reformos ir investiciniai projektai, atitinkamos tarpinės bei siektinos reikšmės ir rodikliai, taip pat ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planui įgyvendinti kaip negrąžintina finansinė parama Sąjungos teikiama suma ir paskolos parama;

Finansinis įnašas

- (62) Lenkijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano visų numatytų išlaidų suma yra 160 967 579 300 PLN, arba, remiantis ECB 2021 m. gegužės 3 d. pagrindiniu EUR ir PLN keitimo kursu, 35 363 500 000 EUR. Kadangi ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planas pakankamai atitinka vertinimo kriterijus, nustatytus Reglamente (ES) 2021/241, be to, visų jame numatytų išlaidų suma yra didesnė už Lenkijai teikiamą didžiausią finansinį įnašą, Lenkijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planui skiriamas finansinis įnašas turėtų būti lygus visai Lenkijai teikiamo finansinio įnašo sumai;

- (63) pagal Reglamento (ES) 2021/241 11 straipsnio 2 dalį didžiausio finansinio įnašo Lenkijai apskaičiavimas turėtų būti atnaujintas ne vėliau kaip 2022 m. birželio 30 d. Iš esmės pagal to reglamento 23 straipsnio 1 dalį Lenkijai turėtų būti pateikta to reglamento 11 straipsnio 1 dalies a punkte nurodyto didžiausio finansinio įnašo neviršijanti suma, dėl kurios teisinis įsipareigojimas būtų priimtas ne vėliau kaip 2022 m. gruodžio 31 d. Jei būtina, atnaujinus didžiausią finansinį įnašą, Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu, nepagrįstai nedelsdama turėtų iš dalies pakeisti šį sprendimą, kad įtrauktų atnaujintą didžiausią finansinį įnašą, apskaičiuotą pagal to reglamento 11 straipsnio 2 dalį;
- (64) be to, papildomoms reformoms ir investicijoms remti Lenkija paprašė paskolos paramos. Didžiausia Lenkijos prašomos paskolos suma yra mažesnė negu 6,8 % jos 2019 m. bendrųjų nacionalinių pajamų (BNP) einamosiomis kainomis. Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano visų numatytų išlaidų suma yra didesnė už bendrą Lenkijai teikiamo finansinio įnašo ir prašomos paskolos paramos sumą;
- (65) teiktina parama turi būti finansuojama lėšomis, kurias remdamasi Tarybos sprendimo (ES, Euratomas) 2020/2053 5 straipsniu¹ Komisija skolinasi Sąjungos vardu. Parama turėtų būti išmokama dalimis, kai Lenkija patenkinamai pasieks nustatytas atitinkamas su jos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įgyvendinimu susijusias tarpines ir siektinas reikšmes;

¹ 2020 m. gruodžio 14 d. Tarybos sprendimas (ES, Euratomas) 2020/2053 dėl Europos Sąjungos nuosavų išteklių sistemos, kuriuo panaikinamas Sprendimas 2014/335/ES, Euratomas (OL L 424, 2020 12 15, p. 1).

- (66) šis sprendimas neturėtų daryti poveikio jokių procedūrų, susijusių su Sąjungos lėšų skyrimu pagal bet kurią kitą Sąjungos programą, išskyrus Priemonę, arba procedūrų, kurios susijusios su vidaus rinkos veikimo iškraipymu ir gali būti vykdomos, visų pirma pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnius, rezultatams. Jis nėra viršesnis už reikalavimą, kad pagal Sutarties 108 straipsnį valstybės narės praneštų Komisijai apie galimos valstybės pagalbos atvejus,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įvertinimo patvirtinimas

Lenkijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įvertinimas remiantis Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnio 3 dalyje numatytais kriterijais patvirtinamas. Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatytos reformos ir investiciniai projektai, jo stebėsenos ir įgyvendinimo tvarka ir tvarkaraštis, įskaitant atitinkamas tarpines ir siektinas reikšmes, taip pat su paskolos mokėjimu susijusias papildomas tarpines ir siektinas reikšmes, atitinkami rodikliai, susiję su numatytų tarpinių ir siektinų reikšmių pasiekimu, ir Komisijai užtikrinamos visapusiškos prieigos prie pagrindinių susijusių duomenų tvarka yra išdėstyti šio sprendimo priede.

2 straipsnis
Finansinis įnašas

1. Sąjunga Lenkijai kaip negrąžintiną paramą pateikia 23 851 681 924 EUR¹ finansinį įnašą. Dėl pateikiamos 20 270 784 381 EUR sumos turi būti teisiškai įsipareigota ne vėliau kaip 2022 m. gruodžio 31 d. Jeigu pagal Reglamento (ES) 2021/241 11 straipsnio 2 dalį atlikus atnaujinimą atnaujintas didžiausias finansinis įnašas Lenkijai yra lygus 23 851 681 924 EUR arba už šią sumą didesnis, dėl pateikiamos papildomos 3 580 897 543 EUR sumos turi būti teisiškai įsipareigota nuo 2023 m. sausio 1 d. iki 2023 m. gruodžio 31 d. Jeigu pagal Reglamento (ES) 2021/241 11 straipsnio 2 dalį atlikus atnaujinimą atnaujintas didžiausias finansinis įnašas Lenkijai yra mažesnis negu 23 851 681 924 EUR, dėl skirtumo tarp atnaujinto didžiausio finansinio įnašo ir 20 270 784 381 EUR sumos pagal Reglamento (ES) 2021/241 20 straipsnio 8 dalyje nustatytą procedūrą turi būti teisiškai įsipareigota nuo 2023 m. sausio 1 d. iki 2023 m. gruodžio 31 d.

¹ Ši suma atitinka finansinį asignavimą atėmus Lenkijos proporcingą išlaidų dalį, numatytą Reglamento (ES) 2021/241 6 straipsnio 2 dalyje, apskaičiuotą pagal to reglamento 11 straipsnyje nurodytą metodiką.

2. Sąjungos finansinį įnašą Komisija Lenkijai pateikia dalimis pagal šio sprendimo priedą. Paramos dalis Komisija gali išmokėti viena ar keliomis dalinėmis išmokomis. Dalinių išmokų dydis priklauso nuo turimo finansavimo.
3. Paramos dalių išmokėjimas pagal susitarimą, numatytą Reglamento (ES) 2021/241 23 straipsnio 1 dalyje, priklauso nuo turimo finansavimo ir pagal Reglamento (ES) 2021/241 24 straipsnį priimto Komisijos sprendimo, kad Lenkija patenkinamai pasiekė nustatytas atitinkamas su ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įgyvendinimu susijusias tarpines ir siektinas reikšmes. Įsigaliojus 1 dalyje nurodytiems teisiniams įsipareigojimams, tam, kad atitiktų mokėjimo reikalavimus, Lenkija tarpines ir siektinas reikšmes turi pasiekti ne vėliau kaip 2026 m. rugpjūčio 31 d.

3 straipsnis
Paskolos parama

1. Sąjunga Lenkijai pateikia ne didesnę kaip 11 506 500 000 EUR paskolą.
2. Paskolos paramą Komisija Lenkijai pateikia dalimis pagal šio sprendimo priedą. Paramos dalis Komisija gali išmokėti viena ar keliomis dalinėmis išmokomis. Dalinių išmokų dydis priklauso nuo turimo finansavimo.

3. Paramos dalių išmokėjimas pagal paskolos susitarimą, numatytą Reglamento (ES) 2021/241 15 straipsnio 2 dalyje, priklauso nuo turimo finansavimo ir pagal Reglamento (ES) 2021/241 24 straipsnį priimto Komisijos sprendimo, kad Lenkija patenkinamai pasiekė nustatytas papildomas su paskola ir ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įgyvendinimu susijusias tarpines ir siektinas reikšmes. Siekdama atitikti mokėjimo reikalavimus, Lenkija tarpines ir siektinas reikšmes turi pasiekti ne vėliau kaip 2026 m. rugpjūčio 31 d.

4 straipsnis

Adresatas

Šis sprendimas skirtas Lenkijos Respublikai.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu

Pirmininkas / Pirmininkė
